

TÄYDENTÄVÄT EHDOT

Täydentävät ehdot

- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia (GAEC) sekä
- Lakisääteisiä hoitovaatimuksia (SMR)
  - Lakisääteiset hoitovaatimukset ovat direktiivejä ja asetuksia, jotka liittyvät ympäristöasioihin, kansanterveyteen, kasvien terveyteen sekä eläinten terveyteen ja hyvinvointiin.

Lainsäädäntöä

- Nitraattiasetus
- Pohjavesien suojelu
- Luonto- ja lintudirektiivi
- Kasvinsuojelulainsäädäntö
- Rehulainsäädäntö
- Tuotantoeläinten kielletyt ja sallitut aineet
- Eläinten merkintä ja rekisteröinti
- Eläinten hyvinvointi
- Maidontuotantotilojen elintarvikelainsäädäntö
- Siipikarjan salmonellavalvonta
- Eläintautien ilmoittaminen

Täydentävien ehtojen noudattaminen on seuraavien viljelijätukien ehtona:

- Perustuki
- Viherryttämistuki
- Nuoren viljelijän tuki
- Peltokasvipalkkio
- Uuhipalkkio
- Lypsylehmäpalkkio
- Nautapalkkio
- Ympäristökorvaus
- Luonnonmukainen tuotanto
- Luonnonhaittakorvaukset
- Eläinten hyvinvointikorvaus
- Pohjoiset hehtaarituet, vain osa täydentävistä ehdoista

Täydentävien ehtojen opas ja muistilistat

- Uudistettu täydentävien ehtojen opas julkaistaan verkossa mavi.fi – sekä evira.fi - sivustolla maaliskuussa 2015.
- Opas sisältää sekä Maaseutuviraston että Eviran osuudet täydentävistä ehdoista.
- Muistilistat, joihin on kerätty täydentäviin ehtoihin liittyvät vaatimukset, lähetetty viljelijöille maaliskuussa 2015.

Muutokset hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksissa

- Valtaojien ja vesistöjen varsilla tulee olla 1 metrin levyinen piennar
- Kasvuston sängen poltto on sallittu ainoastaan, jos se on välttämätöntä kylvön toteutuksen, rikkakasvien, kasvitautien tai tuholaisten torjunnan kannalta. Vaatimus koskee myös nurmipeltoja.
- Kaukasian-, persian- ja armenianjättiputken leviäminen on estettävä huolehtimalla niiden torjunnasta maatalousmaalla.
- Hoidetun viljelemättömän kesantopellon niittovaatimus poistuu täydentävistä ehdoista
- Viherryttämistuen ehtoihin siirtyä pysyvien laitumien säilyttäminen ja viljelykiertovaatimus
- Maaperän tiivistymisen ehkäisemistä koskeva kohta poistuu
- Puhdistamolietedirektiivi poistuu

Täydentävät ehdot: lakisääteiset hoitovaatimukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 liitteessä II säädettyjen täydentävien ehtojen lakisääteinen hoitovaatimus 1
- Vain osa NiA:sta (NiD, artiklat 4 ja 5)
  - 5 §Lannan varastointi
  - 7:1, 5 - 8§Rakenteelliset vaatimukset
  - 8 §Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa
  - 10:1 - 3, 5 - 8,10 §Lannoitteiden käyttö
  - 11 - 13 §Typpilannoitemäärät, lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen, toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus

5 § Lannan varastointi

- Tilalla, jolla kertyy lantaa eläinten pidosta, tulee olla lantala
- Tilavuus 12 kk lantamäärälle
  - Yhteislantalat (sopimus)
  - Pihattojen kuivikepohjat
  - Samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta (naudat max 4 kk; ylämaankarja, lampaat, vuodet, hevoset ym. tosiasiallinen laidunkausi)
  - Lannan luovutus sitä hyödyntävälle (YSL 27 §lupa) tai toiselle tilalle varastoitavaksi lantalassa
- Jos varastoitavaa kuivalantaa max 25 m³/v
  - Tiivis siirtolava tai vastaava
  - Katos tai peite
- Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa, tulee olla lantala
  - Mitoitus vastaanotettavan määrän mukaan
  - Ei tarvita, jos säilytys pellolla max 4 vk ja ka-pitoisuus väh. 30 %

Lantaloiden vähimmäis-tilavuudet

Taulukkoarvojen tarkennus

- Sadevesi
- Kelluva kate
- Säiliöön johdettavat nesteet (pl. pesuvedet)
- Lannan prosessointi

ELÄIN	LIETE-LANTA	KUIVIKELANTA, KUIVIKEHOHJA-LANTA	KUIVA-LANTA	VIRTSA
Lypsylehmä (8500 kg) ¹	25,5	28,6	15,8	8,7
Hieho	8,5	13,4	6,6	2,9
Emolehmä	19,0	20,4	16,9	1,9
Lihanauta, Sonni	12,1	12,9	10,1	1,7
Lehmävasikka 6-12 kk	7,2	9,7	6,1	1,7
Lehmävasikka < 6 kk	3,6	6,1	3,1	1,1
Sonnivasikka 6-12 kk	9,5	12,1	8,0	2,1
Sonnivasikka < 6 kk	4,7	7,1	4,0	1,3
Lihasika ^{4,5}	2,4	3,0	1,0	1,6
Emakko ja porsaas ⁴	9,3	10,7	2,2	6,8
Emakko ja porsaas satelliittikalassa ⁵	12,7	15,5	3,5	10,4
Joutilas emakko	3,9	4,9	1,6	2,7
Vieroitettu porsas ⁶	1,2	1,6	0,6	0,8
Karju (täysikasvuinen)	4,9	6,1	1,8	3,5
Broileri ²	-	0,015	-	-
Munituskana, Broileriemo	-	0,04	-	-
Kalkkuna ⁴	-	0,06	-	-
Ankka, Hanhi ⁴	-	0,04	-	-
Sorsa ²	-	0,025	-	-
Lampaat ja karitsat	-	1,3	-	-
Vuohet ja kilit	-	1,3	-	-
Karitsat ja kilit 3-9 kk ⁷	-	1,3	-	-
Karitsat ja kilit 6-9 kk ⁷	-	0,6	-	-
Hevonen > 150 cm	-	17,0	-	-
Poni 120-150 cm	-	12,0	-	-
Pienponi < 120 cm	-	8,0	-	-
Minkki, Hilleri	-	0,25	-	-
Kettu, Supi	-	0,5	-	-

7 § Rakenteelliset vaatimukset

- Lannan ja pakkaamattomien org. lannoitevalmisteiden varastot, lantakourut ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviit
- Lannan tai org. lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varaston tyhjennyksen aikana ei saa päästä nesteitä ympäristöön
- Kuormaaminen tiivispohjaisella alustalla
- Pysyvä ruokinta- ja juottopaikka: katettu, tiivispohjainen, niille kertyvä lanta poistettava riittävän usein
  - Kattamisvaatimus ei koske eläinsuojan yhteydessä olevien ulkotarhojen jaloittelualueiden pysyviä ruokinta- ja juottopaikkoja
  - Jaloittelualue hoidettava siten, ettei pinta- ja pohjavesiin aiheudu ravinnepäästöjä
- Puristeneste otettava talteen ja varastoitava tiiviissä säiliössä, ellei käsittelyä erillisessä puhdistamossa

8 § Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa (aumaus)

- Tilalla, jolla kertyy kuivalantaa tuotantoeläinten pidosta
- Kuiva-ainepitoisuus väh. 30 %
- Työtekniinen tai hygieeninen syy
  - Työtekniinen: kelirikko, lantalalaitteiden rikkoutuminen tms.
  - Hygieeninen: lannan sisältämä taudinaiheuttaja
- Aumausohjeet
  - Ei 1.11. - 31.1. (ei hygieeninen syy)
  - Ei vesistön pilaantumisvaaraa, ei pohjavesi- tai tulvanalainen alue
  - Sijainti- ja kokovaatimukset, nestettä sitova kerros, lumi pois, pohjan muotoilu, tiivis peite
  - 2 välivuotta (ei hygieeninen syy)
  - Levitys perustamisvuonna

10 § Lannoitteiden käyttö (1/3)

- Lannoitteet levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole
- Säännöt koskevat myös puristenesteiden ja jaloittelualueiden valumavesien lannoituskäyttöä
- Lannoituksessa huomioon
  - Keskimääräinen satotaso
  - Viljelyvyöhyke
  - Kasvinvuorotus
  - Maalaji (vrt. ympäristökorvaus multavuus)
- Levitys pellolle kielletty 1.11. - 31.3.
- Ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan

Lannoitteiden käyttö (2/3)

- Pintaan levitetty lanta ja org. lannoitevalmisteet muokattava maahan vuorokauden sisällä (myös keväällä)
  - Poikkeus: levitys kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä
  - Vuorokauden laskenta alkaa siitä, kun lannan levitys lohkolla alkaa
- Kasvipeitteisenä talven yli pidettävä lohko
  - Lantaa ja org. lannoitevalmistetta saa 15.9. alkaen levittää vain sijoittamalla (pl. syksyllä kylvettävän kasvin kylvöä edeltävä levitys)

Lannoitteiden käyttö (3/3)

- Lannoitus on kielletty 5 m lähempänä vesistöä (keskiveden korkeus)
- Seuraava 5 m: lannan ja org. lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata 1 vrk kuluessa
- Ei lantaa ja org. lannoitevalmisteita lohkon osilla, joiden kaltevuus väh. 15 %
-

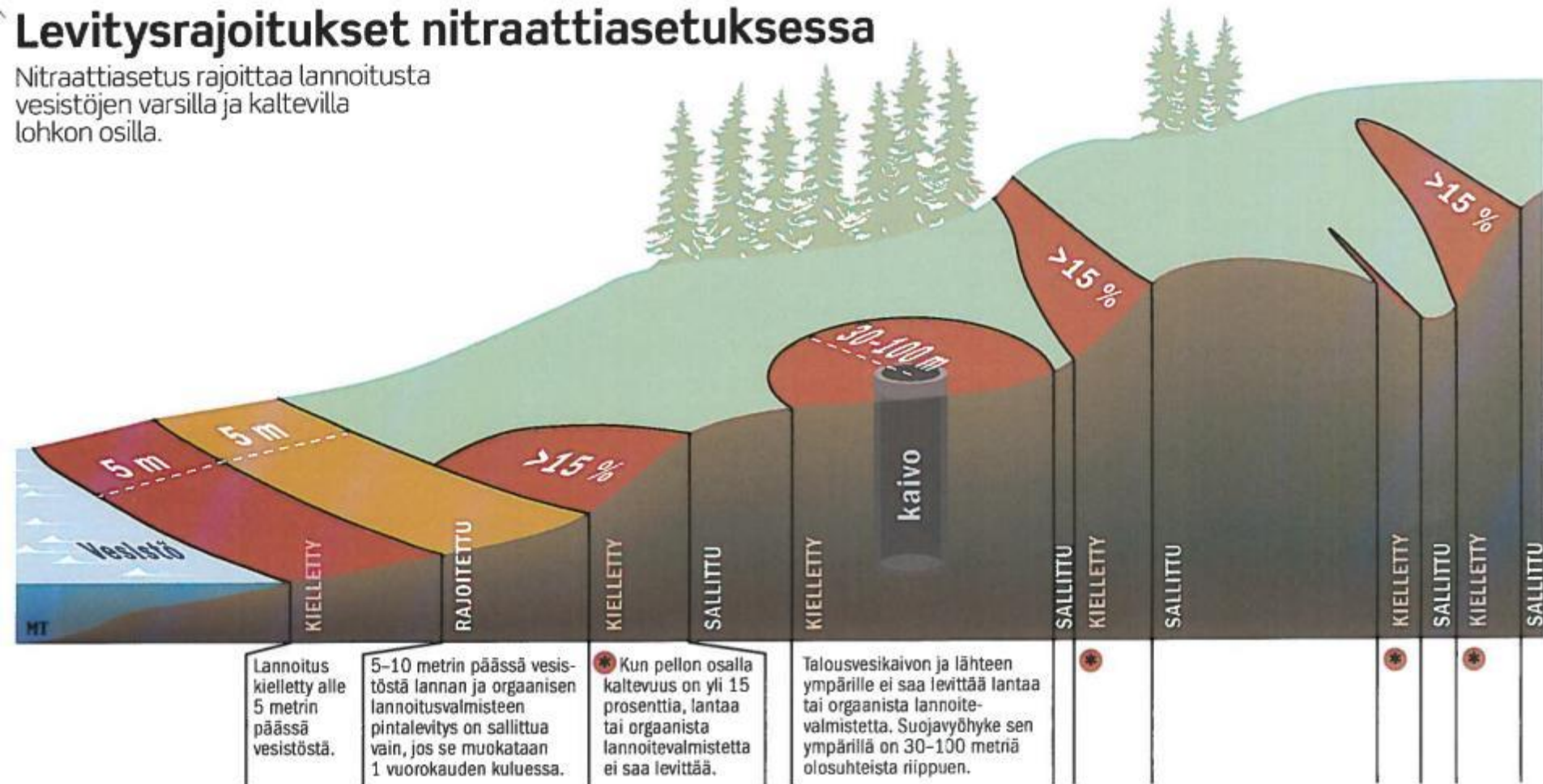
30 - 100 m

5 m

5 m

Levitysrajoitukset nitraattiasetuksessa

Nitraattiasetus rajoittaa lannoitusta vesistöjen varsilla ja kaltevilla lohkon osilla.

11 § Typpilannoitemäärät

- Lannassa ja org. lannoitevalmisteissa vuosittain max 170 kg kok-N/ha
- Liukoisen typen enimmäismääriin sisältyy
  - Epäorgaaniset lannoitteet
  - Eläinten lanta, myös laiduntaessa syntyvä
  - Orgaaniset lannoitevalmisteet
- Laitumelle jäävän lannan sisältämä typpi otettu huomioon liukoisen N:n enimmäismäärissä (-40 kg/ha)
- Jos N-liuk yli 150 kg/ha vuodessa, määrä on jaettava väh. 2 erään, levittäminen välinen aika väh. 2 viikkoa
- 1.9. alkaen lannassa ja org. lannoitevalmisteissa N-liuk max 35 kg/ha
- Syksyllä levitetty liukoinen N 100 % huomioon keväällä
- Syysrypsin ja -rapsin lannoitus ennen 1.9. ei ole syyslannoitusta

Liukoinen tyyppi kg/ha vuodessa ^(1/2)

Kasvi	Kivennäis- maat	Elo- peräiset maat
Ohra, kaura ja seosviljat	160	120
Kevätvehnä	170	130
Syysruis		
- syksyllä	30	30
- keväällä	150	120
Kevätruis	160	120
Syysvehnä, ruisvehnä ja spelttivehnä		
- syksyllä	30	30
- keväällä	170	140
Muut viljat, niiden seokset ja muut peltokasvit	160	120

Nurmet	250	210
Laitumet	210	170
Syysrypsi ja syysrapsi*	200	160
Kevätrypsi ja kevätrapsi	170	130
Pellavat, maissi, öljyhamppu ja aurionkukka	150	110
Palkokasvit	60	40
Sokerijuurikas	170	130
Varhaisperuna	100	80
Tärkkelysperuna	130	90
Muu peruna	120	80

Liukoinen typpi kg/ha vuodessa (2/2)

Kasvi	Kivennäis- maat	Elo- peräiset maat
Kaalikasvit ja purjo	250	210
Muut sipuli- kasvit	160	120
Juurekset	200	170
Mauste- ja yrtti- kasvit	120	80
Muut vihannes- ja puutarhakas- vit	210	170
Marja- ja hedelmäkasvit	140	100
Taimitarha- tuotanto	200	160

12 § Lannan ravinnepitoisuus (1/2)

- Lanta-analyysi 5 v. välein (jos lantaa kertyy väh. 25 kuutiota)
  - Liukoinen typpi
  - Kokonaistyyppi
  - Kokonaisfosfori
- Lannoitus joko lanta-analyysin tai taulukkoarvojen perusteella
- Lanta-analyysin tiedot ja orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteet säilytettävä ja esitettävä pyydettäessä valvontaviranomaiselle

Lannan ravinnepitoisuus (2/2)

- Eläintä ei mainita, sekalanta, prosessoitu lanta: käytetään lanta-analyysin tuloksia

LANTALAJI	Kokonais-	Liukoinen typpi	Kokokonaistyyppi
	fosfori kg/m ³	kg/m ³	kg/m ³
Naudan kuivikelanta	1,0	1,1	4,0
Naudan lietelanta	0,5	1,7	2,9
Naudan virtsa	0,1	1,5	2,5
Sian kuivikelanta	2,8	1,2	4,6
Sian lietelanta	0,8	2,2	3,4
Sian virtsa	0,2	1,3	2,0
Lampaan ja vuohen kuivikelanta	1,3	1,0	4,9
Hevososen kuivikelanta	0,5	0,4	2,6
Kanan kuivikelanta	5,6	4,2	9,4
Broilerin kuivikelanta	3,6	2,7	8,7
Kalkkunan kuivikelanta	4,4	3,2	8,0
Ketun kuivikelanta	12,7	1,4	6,5
Minkin kuivikelanta	12,1	0,9	5,2

13 § Kirjanpitovelvollisuus

- Lannoituksesta pidettävä vuosittain kirjaa ja pyydettyessä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle
- Kirjanpidon tulee sisältää
  - Lannoitukseen käytetyn lannan, org. lannoitevalmisteiden ja N-lannoitteiden määrä sekä niiden sisältämä liukoinen tyyppi ja kokonaistyyppi
  - Satotasot
  - Ajankohdat, jolloin lantaa tai org. lannoitevalmisteita levitetty pellolle

Typpilannoitus

- Nitraattiasetus säätelee typpilannoitteiden käyttöä, esimerkkejä lannoitusmaksimeista N kg/ha

	Nitraattiasetus (eloperäinen maa-kivennäismaa)	Ympäristökorvaus (multamaa – vähämultainen maa), satotaso 6500 kg/ha
Ohra, kaura	120-160	110-160
Kevätvehnä	130-170	120-170
Säilörehunurmi	210-250	190-240
Sokerijuurikas	130-170	120-140
Varhaisperuna	80-100	60-80
Porkkana	170-200	100-120

Fosforilannoitus

- Fosforilannoitusta säätelee lannoitevalmisteasetus
  - Peltokasvit 70 kg/ha
  - Puutarhakasvit 115 kg/ha
- Lannan käyttö intensiivisillä kotieläintiloilla?
  - Huom! AVI:n myöntämässä ympäristöluvissa saattaa olla kieltolannan levittämisestä lohkoille joissa viljavuusluokka korkea!

Kasveista ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotantohygienia

Kasvintuotantotilat ja lihantuotantotilat ovat puuttuneet valvonnan piiristä → Suomi on saanut EU:lta sanktioita

→ Vuonna 2015

Eläintuotantotilojen yleiset elintarvikehygieniää koskevat vaatimukset laajenevat koskemaan kaikkia eläintiloja (nauta, sika, siipikarja, ym.), **AVI valvoo**

Täysin uutena kokonaisuutena valvontaan tulevat kasvintuotantotilojen elintarvikehygieniää koskevat vaatimukset, **ELY-keskus valvoo**

Elintarvikkeiden alkutuotantoa on...

- Kasvisten ja hedelmien sekä viljan ja sienten viljely
- Maidontuotanto
- Munantuotanto
- Tuotantoeläinten kasvatus

- Alkutuotannon tuotteiden kuljetus tilalta (poikkeuksena maito)

- Alkutuotannon tuotteiden luovutus suoraan kuluttajalle vähäriskisistä toiminnoista annetun asetuksen mukaisesti

- Kasvintuotantotiloilla omien tuotteiden kauppakunnostus ja pakkaaminen, rahtitoimintana myös muille

Elintarvikkeiden alkutuotantoa ei ole...

- Alkutuotannon tuotteiden jatkojalostus
  - esimerkiksi kasvisten kuoriminen, yrttien kuivaaminen tai maitotuotteiden valmistus
- Munien luokittelu eikä pakkaaminen kuluttajapakkauksiin
- Eläinten teurastaminen

Kaikelle elintarvikkeiden alkutuotannolle yhteiset täydentävien ehtojen vaatimukset

1. Elintarvikkeiden on oltava turvallisia, ”kattovaatimus”
2. Tuottajan vastuulla on huolehtia, että elintarvikkeet täyttävät elintarvikelainsäädännön vaatimukset (lueteltu erikseen eläintiloille ja kasvitiloille)
3. Elintarvikkeet on voitava jäljittää tuotantotilalle asti
4. Tuottajalla on vastuu tuottamastaan elintarvikkeesta
5. Tuottajan on ryhdyttävä korjaaviin toimiin valvonnassa havaittujen puutteiden johdosta

Jäljitettävyys:

Alkutuotannosta ilmoittaminen

- Toimijan on ilmoitettava alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta toiminnasta kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle
  - Toistaiseksi ilmoituksen puuttumista ei katsota laiminlyönniksi, toimijaa informoidaan ilmoittamisvelvoitteesta
- Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos kunnan valvontaviranomainen saa tiedon toiminnasta toiselta viranomaiselta. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa tiedot alkutuotantopaikasta toiselta viranomaiselta.

Alkutuotantopaikkailmoitus (uudistetaan parhaillaan):

evira.fi > Tietoa Evirasta > Lomakkeet ja ohjeet > Alkutuotanto

Tuottajalla on vastuu tuottamastaan elintarvikkeesta

- Jos tuottaja epäilee, että hänen tuottamansa elintarvike ei ole turvallinen ja elintarvike on jo lähtenyt toimijalta eteenpäin, hänen on tarvittaessa vedettävä elintarvike pois markkinoilta ja ilmoitettava siitä viranomaiselle
- Takaisinvento-ohje: [Evira.fi](https://www.evira.fi) > Elintarvikkeet > Valmistus ja myynti > Takaisinvedot

Tuottajan on ryhdyttävä korjaaviin toimiin valvonnassa havaittujen puutteiden johdosta

- Saatuaan tiedon virallisen valvonnan yhteydessä havaituista ongelmista tuottajan on ryhdyttävä toimiin tilanteen korjaamiseksi
  - Korjaus- / toimenpidekehotusten noudattaminen

Täydentävien ehtojen vaatimukset kasveista saatavien elintarvikkeiden tuotannolle (+yhteiset vaatimukset)

1. Jätteitä ja vaarallisia aineita varastoidaan ja käsitellään siten, että estetään saastuminen
2. Käytetään kasvinsuojeluaineita ja biosidejä lainsäädännössä vaaditun mukaisesti (kasvinsuojeluaineiden käyttö valvotaan kasvinsuojeluainevalvonnassa)
3. Kirjanpito
  - Analyysitulokset, esim. vesinäytteiden tulokset
  - Kirjanpito kasvinsuojeluaineiden käytöstä
  - Kirjanpito biosidien käytöstä

Vesitutkimukset kasvintuotannossa

On tutkittava:

- Kasteluun käytettävä vesi
  - Kasvien ja sienten sellaisenaan syötävien osien suoraan kasteluun käytettävä vesi
- Jäähdyttämiseen ja puhdistamiseen käytettävä vesi
  - Kasvien ja sienten elintarvikkeeksi tarkoitettujen osien puhdistaminen ja suora jäähdyttäminen vedellä
- Käyttöönottotutkimus tehtävä ennen veden käyttöönottoa ja säännöllinen tutkiminen vähintään kolmen vuoden välein
- Käyttöönottotutkimustodistus säilytettävä pysyvästi ja seurantatutkimustodistukset vähintään 5 vuotta
- Jos käytössä on vesilaitoksen tai vesiosuuskunnan vesi, tuottajaa ei vaadita tekemään tutkimuksia, mutta on osoitettava liittyminen vesiverkkoon ja tuottajan tiedettävä että oikeat tutkimukset tehdään

Täydentävien ehtojen vaatimukset eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuotannolle (+yhteiset vaatimukset)

1. Jätteitä ja vaarallisia aineita varastoidaan ja käsitellään siten, että estetään eläinperäisten elintarvikkeiden saastuminen
2. Estetään elintarvikkeista ihmisiin siirtyvien tartuntatautien kulkeutuminen ja leviäminen muun muassa toteuttamalla varotoimenpiteitä uusia eläimiä tuotaessa ja ilmoittamalla viranomaiselle epäillyistä tautitapauksista
3. Käytetään oikein rehun lisäaineita ja eläinlääkkeitä (varojat ym.)
4. Kirjanpito
  - Analyysien tulokset
  - Eläinten ja eläinperäisten tuotteiden tarkastusten tarkastuskertomukset

Lisämateriaalia

Evira.fi > Elintarvikkeet > Alkutuotanto
> Kasvikset
> Eläimistä saatavat elintarvikkeet > Maito
> Veden laatuvaatimukset

Maitotilan hygieniavaatimukset koottuna:

Evira.fi > Tietoa Evirasta > Lomakkeet ja ohjeet > Elintarvikkeet > Alkutuotanto > Maidontuotantotilan hygieniatarkastuskertomus, ohje

Evira.fi > Tietoa Evirasta > Asiakokonaisuudet > Täydentävät ehdot (mm. viljelijäopas)

EviraNet > Kokonaisuudet > Täydentävät ehdot > Elintarvikkeet